

อาหารและโภชนาการ

ระบบย่อยอาหารของกวาง

กวางเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องมี 4 กระเพาะ ประกอบด้วย:

- กระเพาะรูเมน
- กระเพาะผาชีรีว
- กระเพาะรังผึ้ง
- กระเพาะแท้

ระบบการย่อยนี้ทำให้กวางสามารถใช้ประโยชน์จากอาหารที่ยาบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในเชิงธุรกิจเนื่องจากช่วยลดต้นทุนการผลิตได้อย่างมาก

ภาพที่ 6.1 ระบบย่อยอาหารของกวาง

อาหารที่เหมาะสมสำหรับกวางรูซ่า

การให้อาหารที่เหมาะสมเป็นกลยุทธ์สำคัญในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต กวางรูซ่าสามารถกินอาหารได้หลากหลายประเภท:

1. อาหารหยาบ (ควรเป็นอาหารหลัก 70-80% ของปริมาณอาหาร)

- หญ้าสด: หญ้าหนอน หญ้ารูซี่ หญ้ากินนี
- พืชตระกูลถั่ว: ถั่วฮามาต้า ถั่วท่าพระสไตโล ถั่วคาวาลเคด
- เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร: ฟางข้าว เปลือกข้าวโพด ยอดอ้อย ใบมันสำปะหลัง
- พืชที่กวางชอบมาก: โมกมัน ใผ่ ข้าว (*Neyraudia reynaudiana*) ตานูหมอน หญ้าคา

ภาพที่ 6.2 กวางกินหญ้า

2. อาหารข้น (ใช้เสริม 20-30% ของปริมาณอาหาร)

- อาหารสำเร็จรูปสำหรับโคเนื้อ
- อาหารผสมเอง: รำข้าว ข้าวโพดบด กากถั่วเหลือง แร่ธาตุ วิตามิน

ปริมาณอาหารที่เหมาะสม

ระยะการเจริญเติบโต ปริมาณอาหาร (กก./ตัว/วัน)

ลูกกวาง (ทั้งเพศผู้และเมีย)	1.1
กวางเพศผู้อายุ 18 เดือน	1.5
กวางเพศผู้โตเต็มวัย	1.7
กวางเพศเมียโตเต็มวัย	1.0
แม่กวางเลี้ยงลูก	1.7

การจัดการแปลงหญ้า

การทำแปลงหญ้าเป็นกลยุทธ์ลดต้นทุนที่สำคัญสำหรับฟาร์มกวางเชิงพาณิชย์

1. การเลือกพื้นที่: เลือกพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีระบบชลประทานที่ดี
2. การเลือกพันธุ์หญ้า: ควรเลือกหญ้าที่ให้ผลผลิตสูง เช่น หญ้ารูซี่ หญ้ากินนี
3. การปลูกพืชตระกูลถั่วร่วม: เพิ่มคุณค่าทางอาหารและไนโตรเจนในดิน
4. การวางแผนปล่อยแกะเล็ม: แบ่งแปลงหมุนเวียนเพื่อให้หญ้าฟื้นตัว
5. การเก็บสำรองอาหาร: ตัดหญ้าทำหญ้าแห้งหรือหญ้าหมักในช่วงที่ผลผลิตล้น

ภาพที่ 6.3 แปลงหญ้า (ฟาร์มกวางมหาวิทยาลัยรามคำแหง)

น้ำ

น้ำสะอาดเป็นปัจจัยสำคัญในการเลี้ยงกวาง ควรมีน้ำให้กวางกินตลอดเวลา การขาดน้ำส่งผลกระทบต่อผลผลิตและสุขภาพกวาง ระบบการให้น้ำที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ภาพที่ 6.4 น้ำสำหรับกวางกิน

กลยุทธ์การลดต้นทุนอาหาร

1. ปลุกพืชอาหารสัตว์เอง: ลดต้นทุนค่าอาหารได้มากถึง 30-40%
2. ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในท้องถิ่น: แปรรูปให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้
3. ผสมอาหารขึ้นเอง: ใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น
4. การจัดการให้อาหารที่มีประสิทธิภาพ: ลดการสูญเสียอาหาร

การวางแผนอาหารตามฤดูกาล: ใช้อาหารที่มีราคาต่ำในแต่ละช่วง